

Toekomstig pensioenstelsel gebaat bij CDC-regeling

In de vele discussies over een gewenst nieuw pensioenstelsel breekt Monica Swalef een lans voor de CDC-regeling (collective defined contribution). Swalef is pensioenjurist, pensioenbestuurder, toezichthouder, arbiter, en doceert behalve aan het Actuarieel Instituut (AI) ook aan haar eigen Swalef Academie.

Wat is er volgens u niet goed aan het huidige systeem?

"Om te beginnen wil ik zeggen dat het huidige pensioensysteem een groot goed is. Het heeft gedaan wat het moest doen en het heeft veel welvaart opgeleverd onder de pensioengerechtigden. De samenleving is de laatste decennia echter veranderd zoals iedereen heeft kunnen zien. Zo leven mensen nu langer en zijn er veel meer parttimers dan voorheen. Ook de manier van werken is veranderd met de vele zzp'ers die we nu kennen. Daarbij is het systeem volatieler geworden door de grilligere rente, grilliger en lager dan ooit gedacht werd, en de zeg maar sterk wisselende aandelen- en obligatiemarkt. Daarmee is het stelsel te duur geworden; de pensioenpremies maken dat de factor arbeid te duur wordt voor werkgevers. Ik voorzie problemen als de samenleving straks nog verder vergrijsd is en steeds minder jongere mensen de pensioenpotten moeten blijven vullen."

JE ZOU PARTTIME MET PENSIOEN MOETEN KUNNEN GAAN

Hoe zou u dan een gewenst toekomstig stelsel omschrijven?

"Ik denk dan aan een arbeidsvormneutraal pensioen. Want of je nu in loondienst werkt of zelfstandig; dat moet niet uitmaken. Pensioen moet je toch (kunnen) opbouwen. Bovendien sluiten we dan aan bij de Europese richtlijn waarin pensioenopbouw gekoppeld is aan arbeid. Ik haal dan even dat parttime werk erbij: ongeveer driekwart van de vrouwen werkt momenteel al parttime, en een kwart van de mannen. Bovendien groeit het aandeel van parttime werkende mannen. Dat is een trend. Die trend kun je ook doortrekken in het pensioen: je zou parttime met pensioen moeten kunnen gaan. Dan werk je langer parttime door, je geniet tegelijkertijd parttime van je pensioen. De samenleving moet dat echter toestaan, maatschappelijk accepteren bedoel ik. Demotie moet geaccepteerd en gewoon worden, maar dat is nog lang niet overal zo. Zo'n insteek sluit bovendien aan bij het huidige wetsvoorstel 'Doorwerken na de AOW', en wat werkgevers vaak ook willen omdat ze daarmee voorkomen dat waardevolle mensen te vroeg met pensioen gaan, waarmee kennis verloren gaat. Ik denk ook dat je als parttime gepensioneerde eveneens deels mantelzorg op je kunt nemen; een ander heikel punt in onze samenleving waar een tekort aan dreigt te komen. Deze manier van pensioen komt tegemoet aan de huidige én toekomstige tijd waarin we leven, vind ik. Wat we nadrukkelijk niet moeten doen is het pensioen gebruiken om de hypotheek af te lossen of om er zorg mee te kopen. Mensen kunnen onvoldoende ver vooruit plannen, blijkt uit de praktijk en allerlei gedragswetenschappelijk onderzoek, en komen dan later in de problemen omdat er geen geld is voor de oude dag."

DE PENSIOENPREMIE IS DAARMEE VOORSPELBAAR

U bent gecharmeerd van de CDC-regeling. Waarom is dat, wat zijn de voordelen daarvan?

"Een CDC regeling is over het algemeen een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. Dat wil zeggen dat het doel is om de pensioenaanspraken berekend uit een middelloonregeling te bereiken;

de premie is echter voor een periode van vaak vijf jaar vastgesteld, een vaste premie voor werkgever dus. De werkgever weet daarmee waar hij aan toe is, de pensioenregeling is daarmee goed budgeteerbaar, en voorspelbaar, net als bij individuele beschikbare premieregelingen (individueel DC). Echter, net als bij individueel DC liggen de risico's wel bij de werknemers. In tegenstelling tot wat men tot enkele jaren geleden dacht, is dat overigens in een traditionele middelloonregeling ook vaak zo, omdat die pensioenregeling bij onvoldoende vermogen ook wordt gekort. Een CDC-regeling dwingt naar mijn mening de pensioenuitvoerder en de werkgever om die risico's en de werking van de pensioenregeling heel goed uit te leggen. Bovendien is er een doel voor de pensioenuitvoerder, namelijk de pensioenaanspraken. Het beleid van de pensioenuitvoerder zal er volledig op zijn gericht om die pensioenaanspraken te bereiken. Het uitgangspunt blijft dus een collectieve middelloonregeling, met alle voordelen als lagere administratie- en beleggingskosten en professioneel vermogensbeheer met als gevolg een hoger rendement, en het delen van overlijdensrisico, langlevenrisico en arbeidsongeschiktheidsrisico. Dat is een belangrijk pluspunt ten opzicht van individuele beschikbare premieregelingen (individueel DC). Net als dat in de CDC-regeling wordt doorbelegd na pensioendatum, wat nog niet kan in individueel DC. Ook is het door middel van pensioenplanners goed inzichtelijk te krijgen wat eerder, later met pensioen gaan betekent, of gedeeltelijk met pensioen gaan. Belangrijk in deze huidige participatiesamenleving, waar eerst parttime met pensioen gaan wellicht wel de standaard gaat worden. Het zou mooi zijn als ook kleine werkgevers die niet onder een verplichtstelling vallen, de mogelijkheid zouden hebben om zich aan te sluiten bij een CDC-regeling. Wellicht dat het Algemeen Pensioenfonds (APF) die mogelijkheid kan gaan bieden."

Hoe staan verzekeraars tegenover CDC-regelingen?

"Op zich positief maar in een sec verzekerde regeling is die minder goed vorm te geven. Verzekeraars zijn echter ook bezig APF-en op te richten en daar past de CDC regeling prima in."

Hoe moet een ideaal pensioenstelsel bestuurd worden?

"Als werkgevers en werknemers samen voor een borging zorgen krijg je naar mijn mening een solide basis voor een goed bestuur van een pensioenregeling. Dat betekent overigens niet dat altijd de werkgevers, werknemers en pensioengerechtigden zelf in het bestuur zitten. Dat kunnen ook pensioenprofessionals zijn. En ook hoeven niet persé vakbonden of leden van werkgeversorganisaties in de besturen als afvaardiging te zitten; niet overal zijn veel leden van vakbonden of werkgevers organisaties. Dan moet het mogelijk zijn dat ook andere afgevaardigden van werknemers en werkgevers in de besturen plaatsnemen. Overigens ben ik groot voorstander van goed opgeleide, deskundige en competente bestuurders."

JE MOET WAKEN VOOR DE IKEA-SAMENLEVING

Wat zijn valkuilen voor een nieuw pensioenstelsel?

"Dat zijn er meerdere, dus blijf alert is mijn devies. Er blijft een roep naar individuele regelingen bestaan, en dat vind ik risicovol. 'Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder', is mijn motto. Bovendien vind ik dat je moet waken voor de IKEA-samenleving: dat iedereen alles zelf moet doen, zelf in mekaar moet knutselen. Dat kunnen mensen over het algemeen niet. Zeker niet bij complexe financiële zaken als pensioen, dat ook voor de meeste mensen nog altijd 'de ver van hun bed show' is. Dan krijg je problemen. Ander attentiepunt is dat onder het nFTK regelingen (te) duur worden. Dan ontstaat de neiging om het pensioen bijvoorbeeld in het buitenland onder te brengen, wat weer problemen met bijvoorbeeld een andere governance en financiering met zich kan meebrengen. Ook moet je de overstap naar een nieuw stelsel niet te snel invoeren, maar geleidelijk. En ook moeten er niet te weinig pensioenuitvoerders komen, omdat je dan een monopoliepositie creëert. Tot slot: denk niet dat je er met een nieuw pensioensysteem moet zich blijven aanpassen." ■

WERKEN EN LEREN TEGELIJK

DOCENTEN UIT HET BEROEPSVELD

Actuarieel Instituut

Parttime HBO en WO opleidingen van het Actuarieel Instituut: Actuarieel Rekenaar (propedeuse HBO Bachelor Actuarieel Analist)

• HBO Bachelor Actuarieel Analist • HBO Master Actuarial Analytics • Executive Master of Actuarial Science

• Leergang Basisactuarieel voor financials • Opleidingen ook mogelijk In company

• informatie over alle opleidingen: www.ag-ai.nl | Sandra Oudejans | 030 686 61 57 | sandra.oudejans@ag-ai.nl

